

Sierra Leonen erityistuomioistuimen rahoittaminen

Euroopan parlamentin päätöslauselma 6. syyskuuta 2007 Sierra Leonen erityistuomioistuimen rahoittamisesta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Sierra Leonen erityistuomioistuimen, joka perustettiin Yhdistyneiden kansakuntien ja Sierra Leonen hallituksen välisellä sopimuksella YK:n turvallisuusneuvoston 14. elokuuta 2000 antaman päätöslauselman 1315 (2000) mukaisesti ja jonka tarkoituksena on asettaa syytteeseen henkilöt, jotka ovat suurimmassa vastuussa kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Sierra Leonen lain vakavista rikkomuksista, joihin Sierra Leonen alueella on syyllistytty 30. marraskuuta 1996 lähtien, erityisesti sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan,
  - ottaa huomioon Sierra Leonen erityistuomioistuimen tehtävien loppuun saattamista koskevan talousarvion ("Completion Budget"), jonka erityistuomioistuimen hallintokomitea hyväksyi 15. toukokuuta 2007,
  - ottaa huomioon kansainvälisen oikeuden, erityisesti Geneven yleissopimukset ja niihin liittyvän II lisäpöytäkirja kansainvälistä luonnetta vailla olevien aseellisten selkkausten uhrien suojelemisesta sekä Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan,
  - ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa, varsinkin rankaisemattomuudesta Afrikassa ja erityisesti Hissène Habrén tapauksesta 16. maaliskuuta 2006 antamansa päätöslauselman¹ sekä Sierra Leonen erityistuomioistuimesta: Charles Taylorin tapaus 24. helmikuuta 2005 antamansa päätöslauselman²,
  - ottaa huomioon Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen (Cotonoun sopimus) sekä sopimuksen osapuolten sitoumuksen edistää rauhaa, turvallisuutta ja vakautta, kunnioittaa ihmisoikeuksia sekä noudattaa demokratian ja oikeusvaltion periaatteita,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 115 artiklan 5 kohdan,
- A. toteaa, että rankaisemattomuuden torjuminen on yksi Euroopan unionin ihmisoikeuspolitiikan kulmakivistä ja että kansainvälisen yhteisön vastuulla on tukea kyseistä politiikkaa, jotta voidaan parantaa käyttöön otettujen vastuuvollisuuden mekanismien toimivuutta,
- B. ottaa huomioon, että YK ja Sierra Leonen hallitus perustivat Sierra Leonen erityistuomioistuimen yhdessä vuonna 2002 yli kymmenen vuoden ajan raivonneen

---

¹ EUVL C 291 E, 30.11.2006, s. 418.

² EUVL C 304 E, 1.12.2005, s. 408.

verisen sisällissodan päätyttyä ja että sen tehtävänä on asettaa syytteeseen ne henkilöt, jotka ovat suurimmassa vastuussa Sierra Leonessa tehdyistä julmuuksista,

- C. ottaa huomioon, että Sierra Leonen erityistuomioistuimella on kansainvälisen yhteisön tuki ja sen paikallinen vaikutus on suurempi, koska se toimii itse kohteessa,
- D. ottaa huomioon, että Sierra Leonen erityistuomioistuimen perustaminen oli ennakkotapaus kansainvälisessä oikeudessa, sillä se on ensimmäinen tuomioistuin, jossa istuva afrikkalainen valtionpäämies asetetaan syytteeseen sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan, ja Sierra Leonen AFRC-ryhmän (Armed Forces Revolutionary Council) kolmelle entiselle kapinallisjohtajalle 20. kesäkuussa 2007 annettu tuomio oli ensimmäinen tuomio, joka annettiin lapsisotilaiden värväämisestä ja käytöstä sekä pakkoavioliitosta,
- E. ottaa huomioon, että Sierra Leonen erityistuomioistuimella on suuri merkitys rauhan ja oikeuden edistäjänä Mano-joen alueella Länsi-Afrikassa ja että se on sitoutunut jättämään jälkeensä kestävän perinnön; ottaa huomioon, että erityistuomioistuin on tätä silmällä pitäen aloittanut yhteisötyön sekä arkistointiin ja kääntämiseen liittyviä ohjelmia, joiden avulla se voi tiedottaa työstään, ja käynnistänyt myös uhrien suojeluohjelmia ja että se osallistuu sierraleonelaisten valmiuksien parantamiseen oikeusalalla; ottaa huomioon, että tällainen muu kuin oikeudellinen toiminta on olennaisen tärkeää, jotta tuomioistuin voi jättää jälkeensä kestävän vaikutuksen, ja että näihin haasteisiin ei vielä ole voitu vastata,
- F. ottaa huomioon, että Sierra Leonen erityistuomioistuimen syyttäjä nosti 7. maaliskuuta 2003 Liberian entistä presidenttiä Charles Tayloria vastaan syytteen, joka sisälsi 17 syytekohtaa, joissa oli kyse rikoksista ihmisyyttä vastaan ja sotarikoksista, muun muassa murhista, silpomisista, raiskauksista, seksuaalisesta orjuuttamisesta ja lapsisotilaiden värväämisestä; ottaa huomioon, että Charles Taylorin oikeudenkäynti alkoi 4. kesäkuuta 2007,
- G. katsoo, että se, ettei Charles Taylorin oikeudenkäyntiä pystyittäisi viemään päätökseen tai sille ei pystyittäisi luomaan mahdollisimman hyviä ja oikeudenmukaisia olosuhteita, ei pelkästään vaarantaisi pysyvän rauhan aikaansaamista Mano-joen alueelle Länsi-Afrikkaan vaan myös häiritäisi rankaisemattomuuden torjuntaa ja kansainvälisen rikosoikeusjärjestelmän kehitystä, joka on jo vaarassa Slobodan Milosevicin vastaisen oikeudenkäynnin epäonnistuttua ja Saddam Husseinin kiistanalaisen tuomion jälkeen,
- H. ottaa huomioon, että Sierra Leonen erityistuomioistuin totesi 20. elokuuta 2007, että oikeuden edun vuoksi Charles Taylorin juuri nimitetyille puolustustiimille oli annettava lisäaikaa, ja siirsi siksi oikeuskäsittelyä 7. päivään tammikuuta 2008,
- I. ottaa huomioon, että muista kansainvälisistä rikostuomioistuimista poiketen Sierra Leonen erityistuomioistuimen toiminta rahoitetaan kiinnostuneiden valtioiden vapaaehtoisin maksuin; ottaa huomioon, että monet maat, joiden joukossa on myös jäsenvaltioita, ja komissio ovat ilmaisseet sitoutumisensa kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen rahoittamalla erityistuomioistuimen toimintaa,
- J. ottaa huomioon, että tuomioistuimelle on perustettu hallintokomitea, joka auttaa YK:n pääsihteeriä riittävän rahoituksen hankinnassa erityistuomioistuimelle, hyväksyy

talousarvion ja neuvoo kaikissa tuomioistuimen muihin kuin juridisiin tehtäviin liittyvissä asioissa,

- K. ottaa huomioon, että hallintokomitea totesi 15. toukokuuta 2007 hyväksytyssä tehtävien loppuun saattamista koskevassa talousarviossa, että Sierra Leonen erityistuomioistuin tarvitsee 89 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria voidakseen hoitaa tehtävänsä loppuun (36 miljoonaa dollaria vuodeksi 2007, 33 miljoonaa dollaria vuodeksi 2008 ja 20 miljoonaa dollaria vuodeksi 2009); ottaa huomioon, että tämän hetkisten arvioiden mukaan käytettävissä olevat varat loppuvat lokakuuhun 2007 mennessä,
1. pitää myönteisenä, että Sierra Leonen erityistuomioistuin on edistynyt Sierra Leonessa tehtyihin julmuuksiin syyllistyneitä vastaan nostetuissa syytetoimissa; pitää myönteisinä varsinkin erityistuomioistuimen kolmelle AFRC:n johtavalle jäsenelle antamia tuomioita rikoksista ihmisyyttä vastaan ja sotarikoksista; pitää Charles Taylorin oikeudenkäynnin aloittamista erityisen myönteisenä ja katsoo sen antavan johtajille kaikkialla maailmassa selvän merkin siitä, että räikeitä ihmisoikeusloukkauksia ei enää siedetä rankaisematta;
  2. panee merkille, että Sierra Leonen erityistuomioistuin saa taloudellista tukea EU:lta demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen välineen kautta ja että jäsenvaltiot, varsinkin Yhdistynyt kuningaskunta ja Alankomaat, ovat antaneet toistuvasti huomattavia summia tuomioistuimen toimintaan;
  3. on kuitenkin edelleen huolissaan siitä, että käyttöön asetetuilla varoilla ei pystytä tarjoamaan tuomioistuimelle asianmukaista toimintaympäristöä; on erittäin huolissaan siitä, että tämä haittaa sekä rankaisemattomuuden torjuntaa että erityisesti Charles Taylorin oikeudenkäyntiä, joka muodostaa kansainvälisen rikosoikeuden kehityksen koetinkiven, ja että se haittaa sovinnontekoa ja kestävän rauhan aikaansaamista Sierra Leoneen ja koko Länsi-Afrikan alueelle;
  4. varoittaa myös, että riittämätön taloudellinen tuki Sierra Leonen erityistuomioistuimelle horjuttaa vakavasti uskoa kansainvälisen yhteisön pyrkimyksiin edistää rauhan rakentamista Sierra Leonessa ja rankaista sodan aikana tehdyistä rikoksista;
  5. kehottaa painokkaasti kaikkia valtioita, myös jäsenvaltioita tukemaan jatkossakin Sierra Leonen erityistuomioistuimen toimintaa, jotta erityistuomioistuin voi saattaa työnsä onnistuneesti päätökseen, mukaan lukien toimet, joiden avulla se pyrkii jättämään jälkeensä kestävän perinnön ja lisäämään Sierra Leonen oikeuslaitoksen riippumattomuutta;
  6. kehottaa komissiota varmistamaan erityistuomioistuimen sekä ydin- että muiden kuin ydintoimintojen jatkuva rahoitus tulevissa kansallisissa ohjelmissa Sierra Leonen kanssa; kehottaa Sierra Leonen viranomaisia pitämään ensisijaisena tavoitteena siirtymäkauden oikeusjärjestystä ja oikeuslaitoksen riippumattomuutta;
  7. kehottaa YK:n pääsihteeriä tutkimaan, kuullen YK:n turvallisuusneuvostoa, kaikkia mahdollisia rahoituskeinoja, joiden avulla erityistuomioistuin voi viedä päätökseen ratkaisevan tärkeät tehtävänsä;

8. kannustaa tiivistämään entisestään erityistuomioistuimen ja Sierra Leonen viranomaisten ja tuomioistuinten välistä yhteistyötä; korostaa, että uhrien täytyy voida hakea viipymättä oikeutta kansallisista tuomioistuimista ja että on syytä seurata erityistuomioistuimen esimerkkiä ja luopua erityisesti tuomioistuimen perustamisesta tehtyyn Lomé'n sopimukseen sisältyvistä armahduksista sekä sisällyttää kaikki kansainvälisellä tasolla määritellyt rikokset kansalliseen lainsäädäntöön;
9. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Sierra Leonen erityistuomioistuimelle, Sierra Leonen hallitukselle ja parlamentille, YK:n turvallisuusneuvostolle, Afrikan unionin jäsenille sekä AKT:n ja EU:n yhteisen parlamentaarisen edustajakokouksen yhteispuheenjohtajille.